8. SINIF

















T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

ÇALIŞMA SAYFALARI

6. ÜNİTE

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI

YAZARLAR	Faruk Gökalp YILMAZ Murat AKPINAR Ömer EVİN
EDİTÖR	Murat AKPINAR
DİL UZMANI	Mehmet DEMİREL Mustafa AKPINAR
REHBERLİK UZMANI	Ayşe AKBIYIK
GÖRSEL TASARIM	Rengin TEMEL
DİZGİ TASARIM	Emre GÖKÇE

6. ÜNİTE ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI

İTA. 8. 6. 1. Atatürk Dönemi Türk dış politikasının temel ilkelerini ve amaçlarını açıklar.

Etkinlik 1

Aşağıdaki tanımlara karşılık gelen kavramları örnekte olduğu gibi yazınız.



- Devletin etkinliklerini amaç, yöntem ve içerik olarak düzenleme ve gerçekleştirme esaslarının bütünüdür. Siyasetin diğer adıdır.

  Politika

- Bir yerin mutlak ve göreceli konumunun ülkeler arasındaki siyasi ilişkilere yansımasıdır.

  Jeopolitik

- Bir devletin başka devletler veya uluslar üzerinde kendi çıkarları doğrultusunda etkide bulunmaya çalışmasıdır. Emperyalizmin diğer adıdır.

  Yayılmacılık

- İki ya da daha çok devleti bağlayıcı nitelikteki anlaşmadır.

  Antant

- Başka bir devlete bağlı olmakla birlikle ayrı bir yasayla kendi kendini yönetme hakkıdır.

  Özerklik

- Bir konuyla ilgili halkın genel düşüncesidir.

  Kamuoyu

- Bir dini özellikle Hristiyanlık'ı yayma faaliyetidir.

  Misyonerlik

- Herhangi bir durumun sonuçlarının olumlu olmasıdır.

  Lehine olmak

- Herhangi bir durumun sonuçlarının olumsuz olmasıdır.

  Aleyhine olmak

İTA. 8. 6. 1. Atatürk Dönemi Türk dış politikasının temel ilkelerini ve amaçlarını açıklar.

Etkinlik 2

Bulmacada verilen Atatürk Dönemi dış politikasının dayandığı temel ilke ve esasları bularak kutucuklara yazınız.

K	L	İ	K	A	D	G	N	I	C	S	S	A	F	J
A	M	Ü	T	E	K	A	B	İ	L	İ	Y	E	T	T
M	U	A	R	G	H	K	C	E	T	E	R	A	A	F
U	T	K	R	Y	U	I	K	J	S	A	A	K	M	C
O	L	Ü	R	R	F	İ	J	L	O	F	D	G	B	A
Y	A	L	K	E	R	T	T	G	N	D	I	V	A	B
U	K	K	O	M	E	D	R	E	S	S	L	C	Ğ	I
N	V	I	Ü	A	Y	Ş	M	R	E	A	Ğ	Z	I	L
U	S	L	M	Ç	L	İ	D	Ç	E	D	Ş	A	M	S
D	V	E	Ö	Ş	L	J	A	E	D	E	B	S	S	A
İ	E	K	R	L	Ğ	İ	D	K	S	T	A	D	I	B
K	A	K	İ	H	I	F	K	Ç	V	Y	Ü	E	Z	A
K	A	M	S	U	R	K	E	İ	B	U	U	Y	L	D
A	Z	V	M	P	L	Y	A	L	J	L	K	H	I	U
T	C	Z	V	B	N	M	Ö	İ	Ç	İ	O	K	K	K
E	F	B	A	R	I	Ş	H	K	E	S	H	V	R	U
A	N	M	Ç	U	T	E	T	H	E	M	R	İ	M	L
L	T	G	J	H	I	J	Ş	Ğ	Ü	T	C	Z	E	T
M	T	Y	Y	K	I	L	I	C	L	I	K	A	L	Y
A	H	Y	B	U	S	H	K	S	A	Ö	T	U	S	S

Atatürk Dönemi Dış Politikasının Temel İlke ve Esasları

Mütekabiliyet

Kamuoyunu dikkate alma

Tam bağımsızlık

Akılcılık

Barış

Gerçeklik

Millî menfaat

İTA. 8. 6. 1. Atatürk Dönemi Türk dış politikasının temel ilkelerini ve amaçlarını açıklar.

Etkinlik 3



Aşağıdaki açıklamaların Atatürk Dönemi Türk dış politikasının hangi temel ilke ve esasları ile ilgili olduklarını örnekteki gibi yazınız.

Uluslararası ilişkilerde tarihî dostluk ve düşmanlık yerine değişen şartlar ve karşılıklı yarar ilişkileri esas alınarak birçok ülkeyle dostluklar kurulmasıdır.

Barışçılık

Bir ülkenin siyasi, askerî, ekonomik vb. alanlarda kendi iradesiyle ve kendi menfaatlerine göre hareket edebilmesidir.

Tam bağımsızlık

Geçmişin sorunlarına saplanıp kalmak yerine mevcut şartları değerlendirerek geleceğe yönelik kararlar alınmasıdır.

Akılcılık

Dış politikada gerçekleşmeyecek hayaller peşinde koşmak yerine mevcut şartların gereklerine göre hareket edilmesidir.

Gerçekçilik

Bir devletin kendisine dostça yaklaşan ülkelerle iyi ilişkiler geliştirip düşmanca tavır sergileyen ülkelere de gerekli karşılığı vermesidir.

Mütekabiliyet

Devletler arası ilişkilerde ülke çıkarlarının gerektirdiği şekilde hareket edilmesidir.

Millî menfaatleri esas alma

Hükûmetin gücünü milletten alarak dünyada olup bitenleri yakından takip etmesi ve dış politikada atacağı adımlarda bu gelişmeleri dikkate almasıdır.

Türk ve dünya kamuoyunu dikkate alma

İTA. 8. 6. 1. Atatürk Dönemi Türk dış politikasının temel ilkelerini ve amaçlarını açıklar.

Etkinlik 4

Aşağıda yer alan haberlerin Atatürk Dönemi dış politikasının temel esaslarından hangileri ile ilişkili olduğunu boş bırakılan yerlere yazınız.

HABERLER

Yunanistan, Uluslararası Adalet Divanının Aldığı Kararlara Uymadı



Yunanistan, Batı Trakya'daki Türklerin mallarına el koyarak bunları Rum göçmenlere dağıtmaya başladı. Türkiye de buna tepki olarak İstanbul'daki Rumların mallarına el koydu. Yaşanan anlaşmazlık ilişkilerde bir gerginliğe dönüşünce taraflar bunu 1 Aralık 1926'da imzaladıkları bir antlaşma ile çözmeye çalıştılar. Ancak bu antlaşma uygulanamadı ve Türk-Yunan ilişkileri bir kez daha gerginleşti.

Dış politika ilkesi Mütekabiliyet



★ Yurtta Sulh, Cihanda Sulh ★

Türkiye Cumhuriyeti, karşısına çıkan sorunları diplomasi ve müzakere yoluyla çözmeye çalışmıştır. Bu nedenle Türkiye 1929'da bütün anlaşmazlıkların daima sulh yoluyla çözüleceğini taahhüt eden Kellog-Briand Paktı'na katılmıştır. Türk-Yunan sorunlarından Musul meselesine, Hatay'dan Boğazlar konusuna kadar birçok meselenin diplomasi yoluyla çözüme kavuşturulması amaçlanmıştır.

Dış politika ilkesi Barışçılık

İTA. 8. 6. 1. Atatürk Dönemi Türk dış politikasının temel ilkelerini ve amaçlarını açıklar.

Etkinlik 5

Aşağıda Türk dış politikasının temel ilkeleri ile Atatürk'ün bu ilkeleri tanımlayan sözleri verilmiştir. Verilen ilkeler ile sözleri örnekte olduğu gibi eşleştiriniz.

"Siyasi, mali, iktisadi, adli, askerî, kültürel ve benzeri... Bu saydıklarımın herhangi birinde bağımsızlıktan mahrumiyet, millet ve memleketin gerçek anlamıyla bütün bağımsızlığından mahrumiyeti demektir." *www.ktb.gov.tr* — **A**

"Akıl, mantık ve zekâ ile hareket etmek bizim en belirgin özelliğimizdir." *www.atam.gov.tr* — **B**

"Şüphesiz hukukumuza, şeref ve değerimize saygı gösterildikçe karşılıklı saygıda asla kusur etmeyeceğiz." *www.atam.gov.tr* — **C**

"Ben düşündüklerimi önce milletimin arzusunda, ihtiyaç ve iradesinde görmeyi şart sayan ve bunu gördükten sonra ancak uygulaması ile kendimi vazifeli bilen bir adamım." *www.atam.gov.tr* — **D**

"Dış siyaset bir toplumun iç kuruluşu ile sıkı şekilde ilgilidir. İç kuruluşa dayanmayan dış siyasetler daima mahkûm kalırlar. Bir toplumun iç kuruluşu ne kadar kuvvetli, sağlam olursa dış siyaseti de o nispette güçlü ve dayanıklı olur." *www.ktb.gov.tr* — **E**

"Büyük hayaller peşinden koşan, yapamayacağımız şeyleri yapar gibi görünen sahtekâr insanlardan değiliz. Büyük ve hayalî şeyleri yapmadan yapmış gibi görünmek yüzünden bütün dünyanın düşmanlığını ... bu memleketin ve milletin üzerine çektik." *www.atam.gov.tr* — **F**

"Türkiye Cumhuriyeti'nin en esaslı prensiplerinden biri olan yurtta barış, dünyada barış gayesi insaniyetin ve medeniyetin refah ve ilerlemesinde en esaslı etken olsa gerektir." *www.ktb.gov.tr* — **G**

A	Tam Bağımsızlık
F	Gerçekçilik
D	Millî Menfaatleri Esas Alma
C	Mütekabiliyet
B	Akılcılık
E	Türk ve Dünya Kamuoyunu Dikkate Alma
G	Barış

İTA. 8. 6. 2. Atatürk Dönemi Türk dış politikasında yaşanan gelişmeleri analiz eder.

Etkinlik 1

Atatürk Dönemi'nde Lozan Barış Antlaşması'ndan sonra tekrar gündeme gelen konuları ve II. Dünya Savaşı tehlikesine karşı Türkiye'nin aldığı tedbirleri tablodaki boşluklara örnekte olduğu gibi yazınız.

Musul Sorunu	Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin İmzalanması
Balkan Antantı'nın İmzalanması	Yabancı Okullar Sorunu
Türkiye'nin Milletler Cemiyetine Katılması	Hatay Sorunu
Dış Borçlar Sorunu	Sadabat Paktı'nın Kurulması
Boğazlar Sorunu	Nüfus Mübadelesi

Lozan Barış Antlaşması'ndan Sonra Tekrar Gündeme Gelen Konular

- **Yabancı Okullar Sorunu**
- Musul Sorunu
- Dış Borçlar Sorunu
- Boğazlar Sorunu
- Nüfus Mübadelesi
- Hatay Sorunu

Yeni Bir Dünya Savaşı Tehlikesine Karşı Türkiye'nin Aldığı Tedbirler

- Balkan Antantı'nın İmzalanması
- Türkiye'nin Milletler Cemiyetine Katılması
- Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin İmzalanması
- Sadabat Paktı'nın Kurulması

İTA. 8. 6. 2. Atatürk Dönemi Türk dış politikasında yaşanan gelişmeleri analiz eder.

Etkinlik 2

Aşağıdaki kelime ya da kelime gruplarını cümlelerde verilen boşluklara uygun şekilde yazınız.



Osmanlı Devleti'nin verdiği ……kapitülasyonlar…… sebebiyle yabancı devletler Osmanlı topraklarında birçok okul açmıştı. Bu okullarda Osmanlı Devleti'nin yeterince ……denetim hakkı…… yoktu. Bunu değerlendiren Katolik ve Protestan okullarından bazıları zamanla ait oldukları ülkelerin sömürgeci emellerine hizmet eder hâle geldi. Bu okullar eğitimden çok ……misyonerlik…… faaliyetleriyle meşgul oluyor ve ülkedeki ……azınlık…… unsurlarını devlete karşı isyana teşvik ediyorlardı. ……Osmanlı Devleti…… yabancı okulların bu zararlı faaliyetlerini engellemek için birtakım düzenlemeler yaptıysa da başarılı olamadı. Yabancı okullar, ……Lozan Antlaşması…… ile kabul edilen karara göre Türk Hükûmetinin koyacağı kurallara uymaları şartıyla faaliyetlerine devam edebileceklerdi.

Türkiye'nin çıkardığı ……Tevhid-i Tedrisat…… Kanunu ile yabancı okulların ayrıcalıklarına son verilerek bu okullar Millî Eğitim Bakanlığına bağlandı. Yabancı okullara ……Türk öğretmenleri…… tarafından okutulmak üzere Türk dili ve edebiyatı, millî tarih ve ……millî coğrafya…… dersleri zorunlu hâle getirildi. Ayrıca bu okulların ……Türk müfettişler…… tarafından denetlenmesi şartı konuldu. Bu kararlar, bunca zamandır serbest hareket etmeye alışmış bazı yabancı okulları rahatsız etti. Kurallara uyan yabancı okullar faaliyetlerine Türk Hükûmetinin kontrolünde devam ederken aykırı hareket eden okullar kapatıldı. Fransa başta olmak üzere bazı Avrupa devletleri, yabancı okullarla ilgili düzenlemelerin birlikte gözden geçirilmesini istemişler ancak Türkiye bu isteği ……tam bağımsızlık…… ilkesine aykırı olduğu için reddetmiştir.

İTA. 8. 6. 2. Atatürk Dönemi Türk dış politikasında yaşanan gelişmeleri analiz eder.

Etkinlik 3

Dış borçların tarihsel sürecini inceleyerek 5N 1K tekniğiyle hazırlanan soruları cevaplayınız.

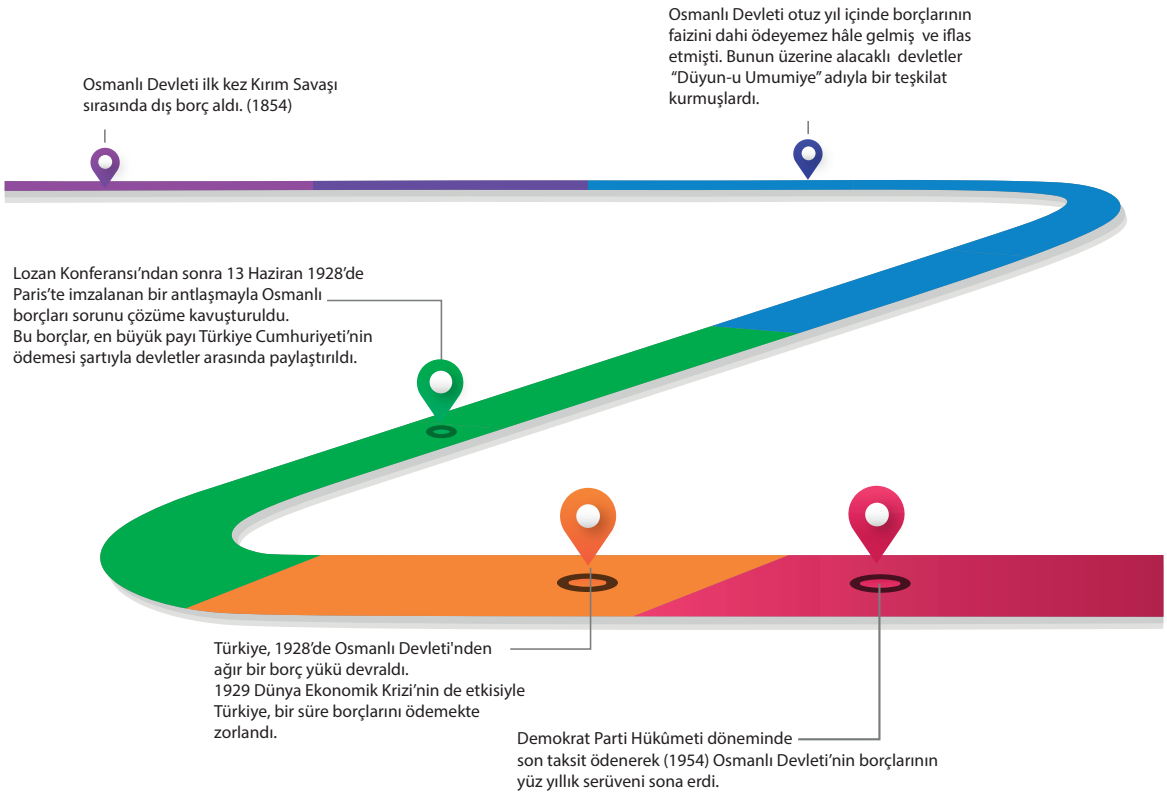

Osmanlı Devleti ilk dış borcu ne zaman almıştır? Yazınız.

Kırım Savaşı sırasında (1856)

Osmanlı Devleti'nden kalan dış borçların ödemesi nasıl yapılmıştır? Yazınız.

Taksitlendirerek.

Düyun-i Umumiye nedir? Yazınız.

Genel Borçlar İdaresi

Dış borçların ödeme şartları nerede belirlenmiştir? Yazınız.

Paris'te

Türkiye dış borçlarını ödemekte neden zorlanmıştır? Yazınız.

Osmanlı Devleti borçlarını ödeyemediği ve iflas ettiği için

Osmanlı Devleti'nden kalma dış borçlar ödendiğinde hükûmetin başında kim vardı? Yazınız.

Adnan Menderes

Etkinlik 4

Musul sorunu ile ilgili verilen bilgileri okuyarak soruları cevaplayınız.

Misakımillî sınırları içerisinde yer alan Musul, Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra uluslararası hukuka aykırı bir şekilde İngilizler tarafından işgal edilmişti. Türk heyeti Lozan görüşmelerinde Misakımillî sınırları içinde yer alan Musul'un Türkiye'ye bırakılması gerektiğini savunmuş, gerekirse Musul'da halk oylaması yapılmasını önermişti. Ancak bu öneri İngilizler tarafından reddedilmiştir. Lozan Antlaşması'nda Musul'un durumunun Türkiye ve İngiltere arasında yapılacak ikili görüşmeler sonucunda belirlenmesi kararı alınmıştır. Bu görüşmelerin 9 ay içerisinde tamamlanması alınan kararın içerisinde yer aldı.

Musul'da halk oylaması yapılmasını öneren Türk heyetinin dayanağı nedir? Yazınız.
Türk ve Müslüman nüfusun çoğunlukta bulunması

Musul'da halk oylaması yapılması önerisini İngiltere neden reddetmiştir? Yazınız.
İngiltere, halk oylamasının Türkiye lehine sonuçlanmasından endişe etmiştir.

Türkiye ile İngiltere arasında 19 Mayıs 1924'te İstanbul'da başlayan görüşmelerden bir sonuç çıkmadı. Bunun üzerine sorun İngilizler tarafından Milletler Cemiyetine götürüldü ve sorunun çözümünde Türkiye, İngiltere kadar etkili olamadı.

İngiltere'nin Milletler Cemiyetinde daha etkili olmasının nedeni ne olabilir? Yazınız.
İngiltere'nin Milletler Cemiyetinin kurucu üyeleri arasında yer alması

Türkiye Milletler Cemiyetinde neden yeterince etkili olamamıştır? Yazınız.
Türkiye henüz Milletler Cemiyetine üye değildir.

1926'da imzalanan Ankara Antlaşması'na göre Musul İngiltere himayesinde olan Irak'a bırakıldı. Ancak Musul petrollerinden elde edilecek verginin %10'unun 25 yıl boyunca Türkiye'ye verilmesi kararlaştırıldı.

Türkiye'nin Musul sorunuyla yeterli düzeyde ilgilenememesinin sebebi nedir? Yazınız.
Ülkemizin doğusunda etkili olan bir ayaklanmanın yaşanması

Ankara Antlaşması ile hangi ülkeyle sınırımız belirlenmiştir? Yazınız.
Türkiye-Irak sınırı.

İTA. 8. 6. 2. Atatürk Dönemi Türk dış politikasında yaşanan gelişmeleri analiz eder.

Etkinlik 5

Aşağıdaki altı şapka düşünme tekniğinde her renk farklı bir düşünceyi temsil etmektedir.

 Faydalı ve olumlu düşünme ile ilgilidir.

 Tarafsız ve objektiftir. Bilimsel ve net bilgiler verilir.

 Olaylara kişisel bir bakış açısıyla yaklaşır.

 Olayları özetleyici, birleştirici ve toparlayıcıdır.

 Karamsar ve kötümserdir, olumsuz yönlere odaklanır.

 Yaratıcılık ve geleceğe yönelik yeni fikir üretme önemlidir.

Bu tekniği kullanmak isteyen öğretmenin "Nüfus mübadelesi sorunu Türkiye Yunanistan ilişkilerini nasıl etkilemiştir?" sorusuna farklı şapkalar takan altı öğrencinin verdiği cevaplar şu şekildedir:

Selin: Türkiye ile Yunanistan arasında, Lozan görüşmeleri devam ederken "Türk ve Rum Nüfus Mübadelesine Dair Sözleşme" imzalandı. Bu sözleşmeye göre Anadolu'daki Rumlar ile Yunanistan'daki Türkler karşılıklı olarak yer değiştirilecek, İstanbul'daki Rumlar ile Batı Trakya'daki Türkler bu mübadelenin dışında tutulacaktı.

Efe: Yunanistan'ın Batı Trakya'daki Türklerin mallarına el koyması üzerine Türkiye de İstanbul'daki Rumların mallarına el koydu. Tüm bunlar iki taraf arasındaki sorunun daha da büyümesine neden oldu. Bunun gibi ülkeler arası sorunlar dünya barışını olumsuz etkilemektedir.

Olcay: Bana göre sorunun temel nedeni Yunanistan'ın anlaşma hükümlerine aykırı olarak Türkiye'de daha fazla Rum nüfusun kalması için çalışmalar yapmasıdır.

Tuğba: Millî Mücadele Dönemi'nde Anadolu'da katliamlar yapan Rumların mübadele ile Yunanistan'a gitmesi yeni bir sorunun ortaya çıkmasını engellemiştir.

Sema: Türkiye ile Yunanistan arasında nüfus mübadelesi sorunu yaşanmıştır. İstanbul'da yaşayan Rumlar ile Batı Trakya'da yaşayan Türkler mübadele dışında tutularak mübadele sorunu çözüldü.

Emine: Nüfus mübadelesi ileriki yıllarda mülteci sorununun çözümünde örnek teşkil edebilir.

Buna göre tabloda yer alan öğrenciler hangi şapkayı takmıştır? Örnekte olduğu gibi işaretleyiniz.

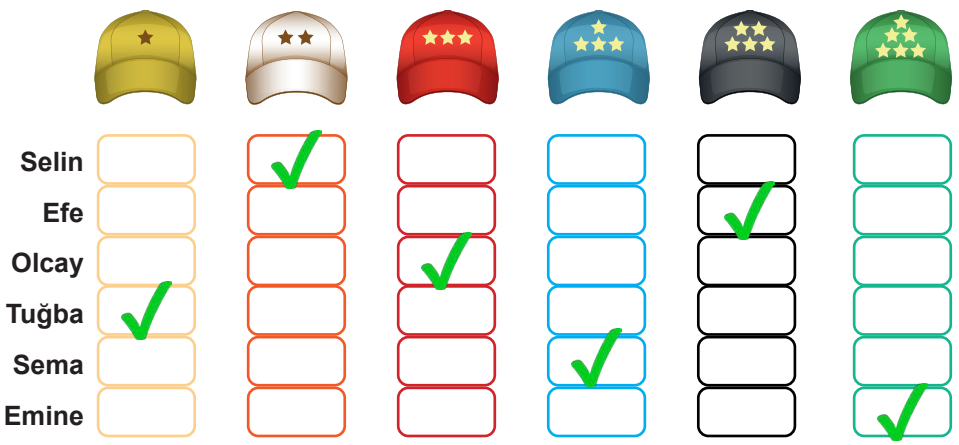

Etkinlik 6

Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile ilgili soruları cevaplayınız.

Montrö Boğazlar Sözleşmesi

Montrö Boğazlar Konferansı neden toplanmıştır?

Türkiye, güvenliğinin tehlikeye girdiğini gerekçe göstererek Milletler Cemiyetine başvurduğu için

Konferansa katılan devletler hangileridir?

İngiltere, Fransa,Japonya, Yugoslavya, Yunanistan, SSCB, Bulgaristan, Romanya ve Türkiye

Etkinlik 7

Aşağıdaki harita etrafında yer alan boşlukları Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nde kabul edilen kararlara göre doldurunuz. Etkinlik ile ilgili soruyu cevaplayınız..

Boğazlar Komisyonu

Kaldırılmıştır.

Ticaret Gemileri

Geçişi serbesttir.



Savaş Gemisi

Türkiye'nin iznine göre geçebilir.

Boğazların Güvenliği

Türkiye tarafından sağlanacaktır.

SORU

Aşağıdakilerden hangisi Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin imzalanması ile ilgili <u>yanlış</u> bir yargıdır?

A) Türkiye, sorunu uluslararası hukuka uygun bir şekilde halletmiştir.
B) Antlaşma Türkiye'nin egemenlik haklarına uygun şekilde hazırlanmıştır.
C) Türkiye'de millî egemenlik anlayışı kuvvetlenmiştir.
D) Antlaşma ile Boğazların güvenlik imkânları artırılmıştır.

İTA. 8. 6. 2. Atatürk Dönemi Türk dış politikasında yaşanan gelişmeleri analiz eder.

Etkinlik 8

Aşağıda Milletler Cemiyeti ile ilgili verilen bilgileri doğru ya da yanlış olma durumlarına göre örnekte olduğu gibi işaretleyiniz. Yanlış ise doğrusunu yazınız.

	Doğru	Yanlış	Yanlış ise Doğrusu
ABD Başkanı Wilson'un talebi doğrultusunda I. Dünya Savaşı'nın galip devletleri tarafından kurulmuştur.	✓		.....
Cemiyetin kuruluş amacı devletler arasındaki sorunlara barışçıl yollardan çözüm bulmaktır.	✓		.....
Uluslararası sorunların çözümünde taraflara eşit ve objektif davranmıştır.		✓	Özellikle İngiltere'nin güdümüne giren cemiyet sorunların çözümünde tarafgir davranmıştır.
Musul sorununda aldığı kararlarla Türkiye'nin takdirini kazanmıştır.		✓	Aldığı karar ile Türkiye'nin güvenini kazanamamıştır.
Türkiye, 1932 yılında milletler Cemiyeti'ne üyelik başvurusunda bulunmuştur.		✓	Türkiye üyelik için başvuru yapmamıştır.
Türkiye'nin Milletler Cemiyetine üye olması dış politikada barış yanlısı olduğunu gösterir.	✓		.....
Milletler Cemiyeti günümüzde de varlığını devam ettirmektedir.		✓	İkinci Dünya Savaşı sonrasında dağılmıştır.

İTA. 8. 6. 2. Atatürk Dönemi Türk dış politikasında yaşanan gelişmeleri analiz eder.

Etkinlik 9

Balkan Antantı ile ilgili diyagramı doldurunuz. Antanta üye olan ülkelerin isimlerini harita üzerine yazınız. Etkinlik ile ilgili soruyu cevaplayınız.

BALKAN ANTANTI (9 Şubat 1934)

Kuruluş Gerekçesi

İtalya ve Almanya'nın Balkanlarda yayılmacı politikalar izlemesi

Kuruluş Amacı

Balkanlarda güvenliği sağlamak

Kurulmasının Sonuçları

İkinci Dünya Savaşı'nın başlaması üzerine dağılmıştır.



SORU

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin Balkan Antantı'na katılması ile ilgili ulaşılabilecek yargılar arasında <u>yer almaz</u>?

A) Bulgaristan'ın Almanya'nın yanında yer alması ile antant dağılmıştır.
B) Katılan ülkeler dış politikada birlikte hareket etme kararı almışlardır.
C) Türkiye batı sınırlarının güvenliğini artırmaya çalışmıştır.
D) "Yurtta sulh, cihanda sulh" anlayışı ile hareket edilmiştir.

Etkinlik 10

Sadabat Paktı ile ilgili diyagramı doldurunuz. Pakta üye olan ülkelerin isimlerini harita üzerine yazınız.

SADABAT PAKTI (8 Temmuz 1937)

Kuruluş Gerekçesi
İtalya'nın 1935'te Habeşistan'ı işgal etmesi

Kuruluş Amacı
Orta Doğu'da güvenliği sağlamak

Kurulmasının Sonuçları
1979'dan sonra geçerliliğini yitirmiştir.



SORU

I. Doğu sınırlarının güvenliğini artırmaya çalışmıştır.
II. Bölgede Almanya ve İtalya'nın yayılmacı faaliyetlerini önlemek istemiştir.
III. Uzak Doğu'nun barış ortamına katkı sağlamayı hedeflemiştir.

Verilenlerden hangisi Türkiye'nin Sadabat Paktı'na üye olma hedefleri arasında yer almaktadır?

A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

6. ÜNİTE ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI

İTA. 8. 6. 3. Atatürk'ün Hatay'ı ülkemize katmak konusunda yaptıklarına ve bu uğurda gösterdiği özveriye kanıtlar gösterir.

Etkinlik 1

Aşağıda Hatay'ın ana vatana katılmasını anlatan metin, sayı bulmacası olarak verilmiştir. Bulmacada her sayı bir harfi temsil etmektedir. Şifre kutusunda Hatay Cumhuriyeti'nin ilk ve tek cumhurbaşkanı verilmiştir. Şifre kutusundaki harflerden yararlanarak metni çözünüz.

A	N	K	A	R	A		A	N	T	L	A	Ş	M	A	S	I	N	D	A	
		H	A	T	A	Y		Ö	Z	E	R	K		O	L	A	R	A	K	
F	R	A	N	S	A	N	I	N		M	A	N	D	A	S	I		O	L	A	N
S	U	R	İ	Y	E	Y	E		B	I	R	A	K	I	L	M	I	Ş	T	I	
A	L	M	A	N	Y	A					Y	E	N	İ	D	E	N			S	İ
L	A	H	L	A	N	I	N	C	A		F	R	A	N	S	A			M	A	N
D	A	S	I		O	L	A	N		S	U	R	İ	Y	E	N	İ	N		B	A
Ğ	I	M	S	I	Z	L	I	Ğ	I	N	I		T	A	N	I	D	I			
	T	Ü	R	K	İ	Y	E		F	R	A	N	S	A	Y	A		N	O	T	A
V	E	R	E	R	E	K		H	A	T	A	Y	A				B	A	Ğ	I	M
S	I	Z	L	I	K		V	E	R	İ	L	M	E	S	İ	N	İ			İ	S
T	E	M	İ	Ş	T	İ		B	U		T	A	L	E	B	İ			R	E	D
D	E	D	E	N		F	R	A	N	S	A		K	O	N	U	Y	U			
M	İ	L	L	E	T	L	E	R		C	E	M	İ	Y	E	T	İ	N	E		
T	A	Ş	I	N	M	A	S	I	N	I		T	E	K	L	İ	F			E	T
T	İ		M	İ	L	L	E	T	L	E	R		C	E	M	İ	Y	E	T	İ	
H	A	T	A	Y	I	N		İ	Ç		İ	Ş	L	E	R	İ	N	D	E		
B	A	Ğ	I	M	S	I	Z		D	I	Ş		İ	Ş	L	E	R	İ	N	D	E
S	U	R	İ	Y	E	Y	E		B	A	Ğ	L	I					A	Y	R	I
B	İ	R		A	N	A	Y	A	S	A	Y	A		S	A	H	İ	P		V	E
R	E	S	M	İ		D	İ	L	İ	N			T	Ü	R	K	Ç	E		O	L
M	A	S	I	N	A		K	A	R	A	R		V	E	R	İ	L	D	İ		
D	E	V	L	E	T	İ	N		A	D	I	N	I		H	A	T	A	Y		
C	U	M	H	U	R	İ	Y	E	T	İ		O	L	A	R	A	K			B	E
L	İ	R	L	E	D	İ		V	E			B	A	Ğ	I	M	S	I	Z	L	I
Ğ	I	N	I		İ	L	A	N		E	T	T	İ				H	A	T	A	Y
M	E	C	L	İ	S	İ		O	Y		B	İ	R	L	İ	Ğ	İ		İ	L	E
T	Ü	R	K	İ	Y	E	Y	E		K	A	T	I	L	M	A		K	A	R	A
R	I		A	L	D	I		A	T	A	T	Ü	R	K			29	Ö	R	M	E
S	E	D	E		H	A	T	A	Y	I	N		A	N	A	V	A	T	A	N	A
K	A	T	I	L	M	A	S	I		O	N	U	N			Ç	A	B	A	L	A
R	I	N	I	N				B	İ	R		S	O	N	U	C	U	D	U	R	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
T	A	Y	F	U	R	S	Ö	K	M	E	N

İTA. 8. 6. 3. Atatürk'ün Hatay'ı ülkemize katmak konusunda yaptıklarına ve bu uğurda gösterdiği özveriye kanıtlar gösterir.

SORU

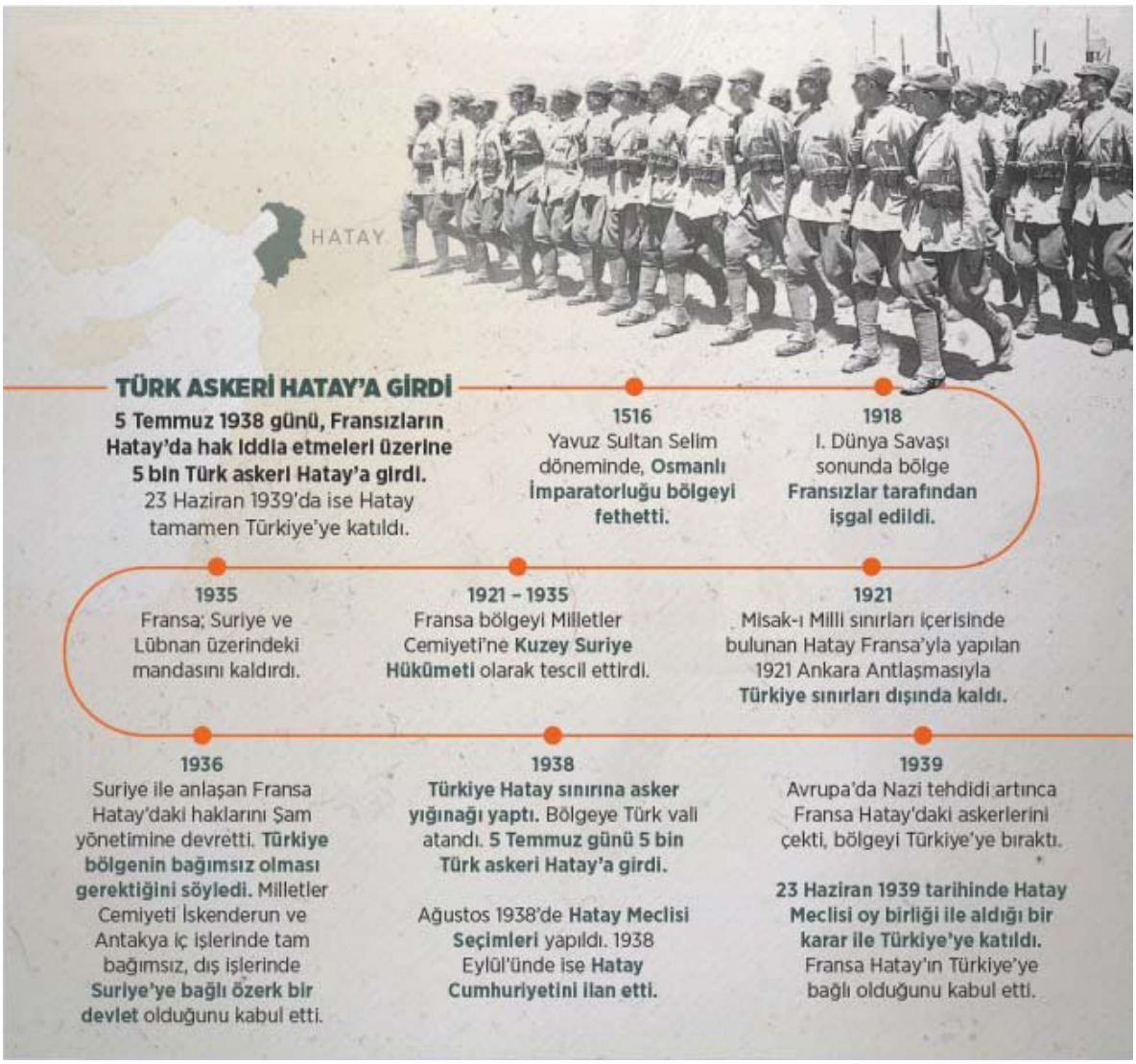

Görselde verilen bilgilere göre Hatay sorunu ile ilgili,

I. Türkiye'nin lehine sonuçlanmıştır.
II. Uluslararası alanda çözüm aranmıştır.
III. Barışçıl yollarla çözüme kavuşmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

Etkinlik 1

Aşağıdaki gelişmelerin sonuçlarından birini karşısındaki kutucuğa yazınız.

GELİŞMELER	SONUÇ
1926'da Ankara Antlaşması'nın imzalanması	Musul Irak'a bırakılmıştır.
Türkiye'nin Milletler Cemiyetine katılması	Dünya barışına katkı sağlamaya çalışmıştır.
Balkan Antantı'nın kurulması	Balkanlarda güvenliği artırmaya çalışmıştır.
Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin imzalanması	Boğazlarda egemenlik haklarını artırmıştır.
Sadabat Paktı'nın kurulması	Orta Doğu'da güvenliği artırmaya çalışmıştır.
Hatay'ın ana vatana katılması	Misakımillî'ye uygun olarak çözülmüştür.

Etkinlik 2

Aşağıda Atatürk Dönemi Türk dış politikasında gerçekleşen bazı durumları ile ilişkili ülkeleri kutulara örnekte olduğu gibi yazınız. Etkinlik ile ilgili soruyu cevaplayınız.

Türkiye'nin nüfus mübadelesi konusunda sorun yaşadığı ülkedir.	Yunanistan
Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin imzalandığı ülkedir.	İsviçre
Habeşistan'a saldıran ve Orta Doğu üzerinde hâkimiyet kurmak isteyen ülkedir.	İtalya
Sadabat Paktı ve Balkan Antantı'nın imzalanmasına öncülük eden ülkedir.	Türkiye
Türkiye'nin yabancı okullarla ilgili aldığı kararlara ve düzenlemelere en çok tepki gösteren ülkedir.	Fransa
İşgalci politikalarından dolayı Balkan Antantı'nın dağılmasına neden olan ülkedir.	Bulgaristan
Zengin enerji yataklarına sahip olan Musul'u Türkiye'ye vermek istemeyen ülkedir.	İngiltere
Hatay'ın ana vatana katılma sürecinde Türkiye'nin en fazla diplomatik ilişki kurduğu ülkedir.	Fransa

Etkinlikte verilen bilgilere göre Türkiye ile ilgili,

I. Yayılmacı ülkelere karşı diplomatik tedbirler almıştır.
II. İç politika sorunlarına çözümler üretmiştir.
III. Misakımillî kararlarına uygun hareket etmeye çalışmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

Abdurrahman Çaycı, *Gazi Mustafa Kemal Atatürk Millî Bağımsızlık ve Çağdaşlaşma Önderi (Hayatı ve Eserleri)*, (Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, 2002)

Ali İhsan Gencer-Sabahattin Özel, *Türk İnkılap Tarihi*, (İstanbul: Der Yayınları, 2018)

Ali Denizli, *Atatürk İnkılapları ve Türkiye Cumhuriyeti Tarihi*, (Ankara: Pelikan Yayınları, 2015)

Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, (Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, 2006)

Atatürk'ün Söylev ve Demeçlerinden Seçmeler, (Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, 2006)

Fatma Acun, *Atatürk ve Türk İnkılâp Tarihi*, (Ankara: Siyasal Yayınları, 2015)

Mim Kemal Öke, *Musul Meselesi Kronolojisi(1918-1926)*, (İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, 1987)

Mustafa Kemal Atatürk, *Nutuk I*, (Ankara: TTK Yayınları, 1986)

Mustafa Kemal Atatürk, *Nutuk II*, (Ankara: TTK Yayınları, 1987)

Sina Akşin, *Yakınçağ Türkiye Tarihi 1908-1980*, c. I (İstanbul: Milliyet Yayınları, 1989)

Şerafettin Turan, *Türk Devrim Tarihi*, 1. Kitap, (Ankara: Bilgi Yayınları, 2017)

Şerafettin Turan, *Türk Devrim Tarihi*, 2. Kitap, (Ankara: Bilgi Yayınları, 2012)

Şerafettin Turan, *Türk Devrim Tarihi*, 3. Kitap (İkinci Bölüm), (Ankara: Bilgi Yayınları, 2010)

Şevket Süreyya Aydemir, *Tek Adam*, c. I-II-III (İstanbul: Remzi Kitabevi, 1991)

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, Ortaokul 8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı, (Ankara, 2018)

TDK, Türkçe Sözlük, (Ankara Türk Dil Kurumu, 2011)

TDK, Yazım Kılavuzu, (Ankara Türk Dil Kurumu, 2012)

GENEL AĞ ADRESLERİ

http://turkoloji.cu.edu.tr/ATATURK/arastirmalar/ercan_karakoc_ataturkun_hatay_davasi.pdf (Erişim Tarihi 18.02.2020)

http://static.dergipark.org.tr/article-download/imported/5000003381/5000003900.pdf? (Erişim Tarihi 09.02.2020)

https://www.ttk.gov.tr/wp-content/uploads/2016/11/2-Turkiye_Yunanistan.pdf (Erişim Tarihi 20.02.2020)

https://www.ktb.gov.tr/TR-96476/bagimsizlik.html (Erişim Tarihi 20.02.2020)

https://www.atam.gov.tr/duyurular/akilcilik-bilimcilik-gercekcilik (Erişim Tarihi 20.02.2020)

https://www.atam.gov.tr/duyurular/kurtulus-savasi-askeri-ve-siyasi-zaferler (Erişim Tarihi 20.02.2020)

https://www.atam.gov.tr/duyurular/siyaset-bilimi-ve-devlet-yonetimi (Erişim Tarihi 20.02.2020)

https://www.ktb.gov.tr/TR-96468/siyaset-ve-baris.html (Erişim Tarihi 20.02.2020)

https://www.atam.gov.tr/duyurular/dis-siyaset (Erişim Tarihi 20.02.2020)

https://www.ktb.gov.tr/TR-96303/ataturk-ilkeleri.html (Erişim Tarihi 20.02.2020)

GÖRSEL KAYNAKÇA

**ID Numaraları verilen görseller www.123rf.com stok fotoğraf ajansıdan alınmıştır.*

**Konya Büyükşehir Belediyesi Turizm Şube Müdürlüğü, Konya Ticaret Odası ve Mevlana Kalkınma Ajansının Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğüne eğitim amaçlı faaliyetlerinde kullanılması için izin verdiği görseller yer almaktadır*

KAPAK

https://ata.msb.gov.tr/content/media/07/fotograflarla%20ataturk%20albumu%20TR-EN.pdf 05.03.2020 17.00

http://www.gazetebilkent.com/wp-content/uploads/2020/04/hatay-kurtuldu-ya%C5%-9Fa-varol-atat%C3%BC-rk-900-x-600-900x580-1.jpg 06.03.2020 02.30

http://istanbullisesi.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/34/10/970255/resimler/2016_02/04100911_01_big.jpg 06.03.2020 12.00

https://www.tkgm.gov.tr/edergi/sayi3/tkgm_edergi_sayi3.pdf 06.03.2020 22.00

Sayfa 14

8.6.1 ETKİNLİK 3

52901864 07.03.2020 08.45

8.6.1 ETKİNLİK 4

https://www.tkgm.gov.tr/edergi/sayi3/tkgm_edergi_sayi3.pdf 07.03.2020 08.45

Sayfa 14

https://ata.msb.gov.tr/content/media/07/fotograflarla%20ataturk%20albumu%20TR-EN.pdf 07.03.2020 11.00

8.6.3 SORU

https://www.trthaber.com/dosyalar/images/Hatay%20(1).jpg 08.03.2020 22.00

8.6.1 ETKİNLİK 6

Bu görsel, akademik destek materyalinin tasarımcıları tarafından hazırlanmıştır.

8.6.2 ETKİNLİK 9

Bu görsel, akademik destek materyalinin tasarımcıları tarafından hazırlanmıştır.

8.6.2 ETKİNLİK 10

Bu görsel, akademik destek materyalinin tasarımcıları tarafından hazırlanmıştır.

SORU

https://www.trthaber.com/dosyalar/images/Hatay%20(1).jpg 06.03.2020 02.30